

ringen ved Hjælp af en Repræsentation, end den kan udøves af en enevældig Konge, og derfor er det netop under en fri Forfatning, dobbelt vigtigt, at Pressen er fri, forat selve den lovgivende Forsamling kan modtage den Kritik, som ei heller den kan undvære. Naar der siges, at det skulde være de udenlandske Forhold, som skulde foranledige, at man skulde gjøre Forandringer i denne Paragraph, da troer jeg, at dette er fallt. Paa hvilken Deel af Pressen hæfte de fremmede Magters Bine sig? Paa den officielle Presse, paa de Blade, som man veed udtale Regjeringens Tanker; men netop i de frie Lande see vi, at saadanne Blade, som slutte sig til Regjeringen, benyttes ofte med overmaade megen Dygtighed og yde deres Tjeneste med stor Fædrelandskjærlighed til Regjeringens og Landets Vel, og at de ligesaa ofte bruges til at maskere, hvad Regjeringen egentlig tænker paa, som de bruges til at udtale dens Tanker. Derfor troer jeg, at den frie Presse giver en dygtig Regjering ligesaa store Midler til sit Forsvar, og til at opnaae nyttige Nlemed for Staten, som den paasører den Hindringer, og jeg troer ikke, at man i saa Henseende vil udrette det Mindste ved at lægge Baand paa Pressen. Forøvrigt tilstaaer jeg, at der kan behøves en længere Tids Frihedshistorie, forat Pressen kan bevæge sig rigtigt, saaledes som det af Landets Interesser kan fordres, under vanskelige udenlandske Forhold. Det er vistnok den første Pligt, der paaligger Pressen under vanskelige udenlandske Forhold, at søge at føle sine Ord og indrette sin hele Optræden paa en saadan Maade, som kan være i Landets sande Interesse, og det er Noget, hvortil der udfordres en stor Takt. Det kan vistnok være, at den ikke er let at erhverve; og det er ganske nødvendigt, at Regjeringen selv maa søge paa en eller anden Maade at bibringe Pressen den fornødne Veiledning forat faae den til at iagttage en saadan Takt, men naar det skeer, saa troer jeg virkelig ikke, at den frie Presse i vanskelige Forhold paa nogen Maade vil kunne være til Hinder for Regjeringen. Naar derimod den høitærede Premierminister siger, at det i indenlandske Forhold, med Hensyn til Uroligheder, som

kunne reise sig i enkelte Dele af Staten, ikke gaaer an at have en fri Presse saaledes, at man ikke skulde kunne lægge Baand paa den, da troer jeg, at man her kommer ind paa et Gebeet, som ikke hører hjemme i den nærværende Paragraph, men som, hvis man vil gaae ind paa det, maa bearbejdes særligt og udstrække sin Virkning ogsaa til flere andre Steder i Grundloven. Jeg maa tilstaae, at jeg ikke har seet, at man i andre Landes Grundlove har knyttet Bestemmelser om at gjøre Undtagelser fra Forfatningen til Trykkesfrihedsparagraphen; maaffee at man overhovedet ikke havde saadanne Bestemmelser; det er vanskeligt at give dem; jeg vil paa ingen Maade bestride deres Nødsnødvendighed; jeg er fuldkommen enig i, at det under extraordinaire Forhold i visse Dele af Landet kan være ønskeligt med den lovgivende Magts Samtykke at give visse Bestemmelser, som gjorde Regjeringen stærkere, naar det var begrændset for en vis Periode; men denne hele Anskuelse angaaer ikke alene Pressesforholdene, den strækker sig endeel videre. Jeg kan, som sagt, finde det ønskeligt, at der fra Regjeringens Side fremkom Forslag, der gif ud paa at give Regjeringen i Forbindelse med den lovgivende Magt en saadan Myndighed for en begrændset Tid under extraordinaire Forhold for bestemte Dele af Landet, og jeg troer, at det var en Sag, som vistnok kunde fortjene en moden Overveetelse. Men jeg tillader mig at troe, at det ikke spectielt vedkommer Trykkesfriheden, og navnlig troer jeg, at hvad der blev bemærket af Premierministeren, at man ikke efter Grundloven kan forhindre Smugpresser, neppe er ganske begrundet. § 91 siger: Enhver er berettiget til ved Trykken at offentliggjøre sine Tanker, dog under Ansvar for Domstolene. Nu er Statsmagten berettiget til at fikke sig dette Ansvar for Domstolene, og den kan altsaa give de fornødne Lovbestemmelser for at komme til Kundskab om, hvo der er i Besiddelse af en Presse, og sætte Politiets Tilsyn i Forbindelse med denne Presse, og derfor er der aldeles Intet til Hinder i § 91. Altsaa troer jeg ikke, at Statsmagten med Hensyn til Smugpresser er lagt nogen Hindring iveten ved § 91. Jeg skjø-